

*Robert Skikiewicz**

ZMIANY SYTUACJI NA RYNKU KREDYTOWYM A RENTOWNOŚĆ SEKTORA BANKOWEGO W POLSCE

1. WPROWADZENIE

Zmiany sytuacji na rynku kredytów w istotny sposób związane są z kształtowaniem się koniunktury w sektorze bankowym, jak również w całej gospodarce. Rozwój akcji kredytowej banków sprzyja ożywieniu gospodarczemu. Polityka kredytowa prowadzona przez bank zmierza z jednej strony do zbudowania portfela kredytów o niskim (akceptowalnym) udziale należności zagrożonych, z drugiej strony jej celem jest generowania zysku. O korzyściach osiągniętych z tego tytułu, płynących również dla akcjonariuszy świadczą wskaźniki rentowności zaliczane do podstawowych mierników oceny efektywności banku [Iwanicz-Drozdowska 2012: 70–71]. Zsumowane wyniki finansowe osiągnięte przez wszystkie banki wskazują natomiast na efektywność działalności w sektorze bankowym.

Celem artykułu jest ocena zależności zachodzących między sytuacją na rynku kredytowym oraz rentownością aktywów sektora bankowego w Polsce. Hipoteza główna przyjęta w artykule zakłada, że rentowność aktywów sektora bankowego wykazuje istotne zależności ze zmiennymi z rynku kredytowego, dotyczącymi poziomu oprocentowania, tempa wzrostu wartości kredytów, udziału kredytów zagrożonych oraz kryteriów udzielania kredytów. Analizy zostały przeprowadzone na podstawie szeregów czasowych danych kwartalnych. Dane zastosowane w analizach pochodzą z publikacji i stron internetowych Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Ocena zależności między sytuacją na rynku kredytowym oraz rentownością aktywów sektora bankowego została przeprowadzona w zależności od dostępności danych dla poszczególnych zmiennych dla okresu od IV kwartału 1999 r. do I kwartału 2013 r. lub od IV kwartału 2004 r. do I kwartału 2013 r. W ramach przeprowadzonej analizy korelacji określono kierunek

* Dr, adiunkt, Katedra Badań Rynku i Usług, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

i siłę zależności oraz zweryfikowano statystyczną istotność związku między zmiennymi dotyczącymi rynku kredytowego i wskaźnikami rentowności aktywów sektora bankowego. Ujęcie takie umożliwia ocenę zbieżności w zakresie kształtowania się zjawisk w czasie. W analizie tej pominięto z kolei wzajemne oddziaływanie pomiędzy zmiennymi określającymi sytuację na rynku kredytowym.

2. SYTUACJA NA RYNKU KREDYTOWYM JAKO DETERMINANTA RENTOWNOŚCI SEKTORA BANKOWEGO

Na rentowność sektora bankowego wpływają zarówno zmiany dokonujące się w gospodarce krajowej i światowej, jak również polityka monetarna oraz strategia realizowane przez poszczególne banki [Żukowska i Żukowski 2013]. Istotną rolę wśród determinant rentowności banków oraz całego sektora bankowego pełnią wskaźniki związane z rynkiem kredytowym. Siła i kierunek ich oddziaływania na rentowność nie zawsze znajdują identyczne potwierdzenie w analizach empirycznych. Wyniki tych analiz zależą m. in. od tego, czy ich podstawę stanowią szeregi przekrojowe, czy szeregi czasowe.

Bardzo ważnym czynnikiem oddziałującym na kształtowanie się rentowności poszczególnych banków oraz całego sektora bankowego jest jakość aktywów. Należy ona do tzw. wewnętrznych determinant rentowności, związanych z zarządzaniem bankiem, obejmujących m. in. również wielkość banku, wskaźniki adekwatności kapitałowej oraz płynności. Do determinant zewnętrznych z kolei należy poziom stóp procentowych. Obok nich do tej grupy często zaliczane są: stopa inflacji oraz stopa wzrostu PKB [Kosmidou 2008].

Kredyty stanowią główny składnik aktywów i są podstawowym źródłem przychodów większości banków, stąd oczekiwany ich dodatni wpływ na poziom osiągniętych zysków. Wzrost zaangażowania banków w akcję kredytową przynosi wzrost zysków, jednak zwiększa ich podatność na pogorszenie sytuacji makroekonomicznej oraz prowadzi w przyszłości do zwiększenia udziału kredytów zagrożonych. W okresach dobrej koniunktury gospodarczej niewielki odsetek kredytobiorców ma problemy ze spłatą kredytów. Z kolei w okresach słabej koniunktury odsetek ten może znacząco wzrosnąć i wpłynąć negatywnie na poziom rentowności banku. Wzrost liczby banków posiadających kredyty wysokiego ryzyka prowadzi do zwiększenia wartości kredytów niespłacanych terminowo oraz wzrostu rezerw tworzonych z tego tytułu, a w konsekwencji obniża rentowność całego sektora bankowego [Miller i Noulas 1997: 505–512].

Wzrost wartości kredytów umożliwia uzyskiwanie wyższych dochodów z tytułu odsetek i potencjalnie sprzyja wyższemu zyskowi, gdyż oczekiwana stopa zwrotu z kredytów (w szczególności tych udzielanych gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom) jest wyższa niż z innych aktywów. Analizy

empiryczne potwierdzają pozytywny wpływ wzrostu koncentracji banków na kredytach na osiąganą rentowność mierzoną wskaźnikiem *ROA* [Athanasoglou i in. 2006].

Popyt na kredyty stanowiące aktywa banku zależy od kształtowania się stóp procentowych, zaliczanych do makroekonomicznych determinant rentowności banków. Stopy procentowe określają również koszt pozyskania depozytów, będących zobowiązaniami banku. Można wskazać przykłady analiz, które potwierdziły pozytywną dodatnią zależność między poziomem stóp procentowych oraz rentownością banków [Molyneux i Thomson 1992: 1174–1175; Demirgüç-Kunt i Huizinga 1999: 405]. Według wyników innych analiz między poziomem stóp procentowych oraz rentownością banków występuje zależność negatywna, co uzasadniane jest spadkiem popytu na kredyt powodowanym przez wzrost stóp procentowych [Staikouras i Wood 2004: 64; Indranarain 2009: 164]. Rozbieżności wyników powyższych analiz mogą wynikać z różnego tempa dostosowania przez banki komercyjne oprocentowania kredytów oraz depozytów do stóp procentowych ustalanych przez banki centralne. Z powyższego względu w przypadku analiz obejmujących cały sektor bankowy, a nie poszczególne banki, zasadnym wydaje się uwzględnienie obok stóp procentowych kredytów również różnicy między oprocentowaniem kredytów i depozytów.

Towarzyszący rozwojowi akcji kredytowej wzrost ryzyka kredytowego jest rekompensowany przez wyższe stopy procentowe. Jeżeli koszty tworzenia rezerw generowane przez kredyty niespłacane terminowo będą przekraczały przyrost przychodów z tytułu wyższego oprocentowania, wynik finansowy będzie jednak niższy niż przy ostrożniej rozwijanej akcji kredytowej [Miller i Noulas 1997: 505–512]. Prawidłowości powyższe można przenieść również na poziom całego sektora bankowego.

3. ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ZMIENNYMI OPISUJĄCYMI SYTUACJĘ NA RYNKU KREDYTOWYM I WSKAŹNIKIEM *ROA* SEKTORA BANKOWEGO

3.1. Przekształcenia danych

W analizach jako podstawowy miernik rentowności sektora bankowego zastosowano wskaźnik *ROA* określający zdolność aktywów do generowania zysku. Wskaźnik ten ukazuje efektywność zarządzania aktywami. W związku z tym jest on najczęściej stosowany w badaniach poświęconych ocenie oddziaływania determinant wewnętrznych i zewnętrznych na rentowność banków oraz sektora bankowego [Kosmidou i in. 2005; Skikiewicz 2012: 190–198].

Wskaźnik rentowności aktywów został wyznaczony w dwóch ujęciach, zarówno na podstawie wyniku finansowego netto, jak i wyniku finansowego brut-

to¹. W związku z oparciem analiz na danych kwartalnych, aby zniwelować wpływ czynnika sezonowego dokonano annualizacji. Wskaźnik *ROA* obliczono na podstawie danych przedstawiających zsumowany wynik finansowy z danego kwartału oraz trzech kwartałów poprzedzających. Jako jego podstawę przyjęto uśrednioną dla danego okresu wartość aktywów z dwunastu ostatnich miesięcy [Iwanicz-Drozdowska 2012: 71–72; Włodarczyk 2012: 92].

W celu sprowadzenia do porównywalności ze zannualizowanymi wartościami wskaźnika *ROA*, dokonano również odpowiednich przekształceń pozostałych zmiennych użytych w analizach. Indeksy łańcuchowe określające dynamikę zmian kredytów wyznaczono na podstawie danych miesięcznych ukazujących bilansową wartość kredytów na koniec miesiąca, przyjmując za podstawę wartość z analogicznego miesiąca rok wcześniej. Z kolei wskaźniki udziału należności zagrożonych w należnościach ogółem oraz stopy procentowe przyjęto jako średnie arytmetyczne ich wartości z okresu obejmującego dwanaście miesięcy, na podstawie których wyznaczana była zannualizowana wartość wskaźnika rentowności aktywów dla danego kwartału. W przypadku wskaźników dotyczących zmian w zakresie kryteriów udzielania kredytów², pochodzących z badania prowadzonego w ujęciu kwartalnym przez Narodowy Bank Polski wśród przewodniczących komitetów kredytowych banków, wyznaczono średnie arytmetyczne z wartości z danego kwartału oraz z trzech kwartałów poprzedzających.

Ze względu na zmiany przez NBP metodologii wyznaczania średniego oprocentowania kredytów i depozytów, a w konsekwencji dostępność porównywalnych danych od 2004 r. oraz rozpoczęcie prowadzenia badania wśród przewodniczących komitetów kredytowych w ostatnim kwartale 2003 r., analizy współzależności uwzględniające powyższe zmienne obejmują okres od IV kw. 2004 r. do I kw. 2013 r. Analizy, w których zostały użyte pozostałe zmienne prowadzone są na podstawie danych od IV kw. 1999 r. do I kw. 2013 r.

3.2. Analiza zależności w okresie IV kwartał 1999 r. – I kwartał 2013 r.

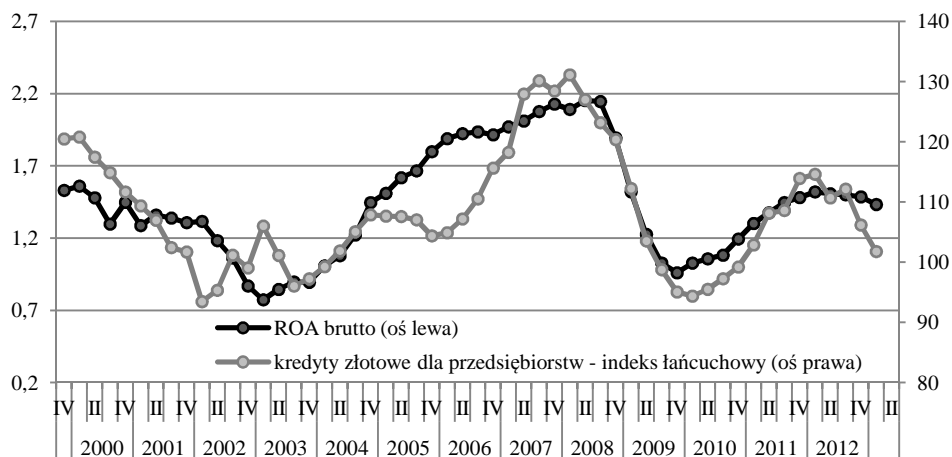
Wyniki analizy korelacji wskazują na występowanie dodatnich, statystycznie istotnych (przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$)³ zależności między dynamiką zmian wszystkich uwzględnionych kategorii kredytów ogółem i kredytów zło-

¹ Przykład porównań obu wariantów wskaźnika oraz ocenę wpływu obciążeń podatkowych można znaleźć m. in. w: Kochaniak [2010: 108–111].

² Wskaźniki te wyznaczane są na podstawie badania prowadzonego metodą testu koniunktury i przyjmują wartości z przedziału od -1 do 1 . Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że nastąpiło złagodzenie kryteriów udzielania kredytów, ujemna zaś wskazuje na ich zaostrzenie. Szerszy opis zasad wyznaczania wskaźnika i jego interpretacji dostępny na stronie internetowej <http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/systemfinansowy/kredytowy.html>.

³ Wartości krytyczne współczynników korelacji dla $n = 54$ wynoszą: 0,348 przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$, 0,268 przy poziomie istotności $\alpha = 5\%$ oraz 0,226 przy poziomie istotności $\alpha = 10\%$.

towych oraz wskaźnikami *ROA* sektora bankowego wyznaczonymi na podstawie wyniku finansowego netto i brutto (tab. 1). Oznacza to, że wzrostowi wskaźnika rentowności aktywów sektora bankowego towarzyszy zwiększenie dynamiki wzrostu powyższych kategorii kredytów. Warto zauważyć, że większą siłę związku z uwzględnionymi w analizach wskaźnikami rentowności aktywów stwierdzono w przypadku kredytów złotych. Można przypuszczać, iż jest to związane ze znacznie większym udziałem kredytów złotych, niż walutowych w kredytach ogółem. Ponadto kredyty złote są wyżej oprocentowane od kredytów walutowych. Ze względu na powyższe przesłanki zmiany kredytów złotych o taki sam procent jak kredytów walutowych, oddziałują znacznie silniej na osiągnięty przez sektor bankowy wynik z tytułu odsetek, który z kolei ma największy udział w generowaniu zysku. Spośród wszystkich analizowanych kategorii kredytów, najsilniejszą zależność ze wskaźnikiem *ROA* brutto wykazują kredyty złote dla przedsiębiorstw (rys. 1), o czym świadczy współczynnik korelacji Pearsona równy 0,806.

Rys. 1. Wskaźnik *ROA* sektora bankowego a dynamika zmian kredytów złotych dla przedsiębiorstw w okresie IV kwartał 1999 r. – I kwartał 2013 r.

Źródło: opracowanie własne.

W przeciwieństwie do powyżej przedstawionych, niemal wszystkie zależności między wskaźnikami *ROA* sektora bankowego i indeksami łańcuchowymi kredytów walutowych okazały się statystycznie nieistotne. Obok niższego oprocentowania oraz mniejszego udziału tych kredytów w kredytach ogółem, za dodatkowy czynnik osłabiający zależności, można uznać zmienność kursów walut, w których są denominowane.

Tabela 1

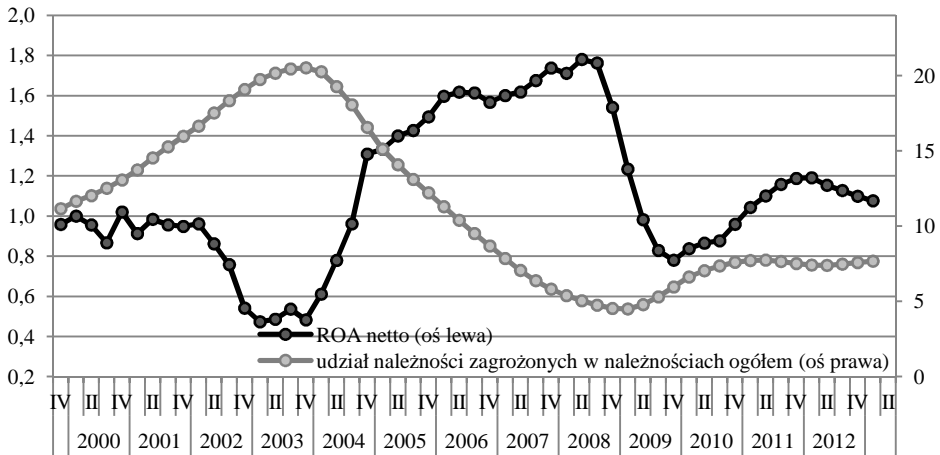
Współczynniki korelacji Pearsona między wskaźnikiem *ROA* sektora bankowego oraz zmiennymi charakteryzującymi sytuację na rynku kredytów w okresie IV kwartał 1999 r. – I kwartał 2013 r.

Zmienne	<i>ROA</i> brutto	<i>ROA</i> netto
Kredyty złotowe dla pozostałych sektorów krajowych	0,711 ***	0,622 ***
Kredyty walutowe dla pozostałych sektorów krajowych	0,235 *	0,192
Kredyty ogółem dla pozostałych sektorów krajowych	0,648 ***	0,555 ***
Kredyty złotowe dla przedsiębiorstw	0,806 ***	0,710 ***
Kredyty walutowe dla przedsiębiorstw	0,094	0,042
Kredyty ogółem dla przedsiębiorstw	0,674 ***	0,563 ***
Kredyty złotowe dla gospodarstw domowych	0,642 ***	0,569 ***
Kredyty walutowe dla gospodarstw domowych	0,055	-0,013
Kredyty ogółem dla gospodarstw domowych	0,618 ***	0,532 ***
Udział należności zagrożonych w należnościach ogółem od sektora niefinansowego	-0,556 ***	-0,596 ***
Udział należności zagrożonych w należnościach ogółem od pozostałych sektorów krajowych	-0,551 ***	-0,594 ***

*** – zależność statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$

* – zależność statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 10\%$

Źródło: obliczenia własne.

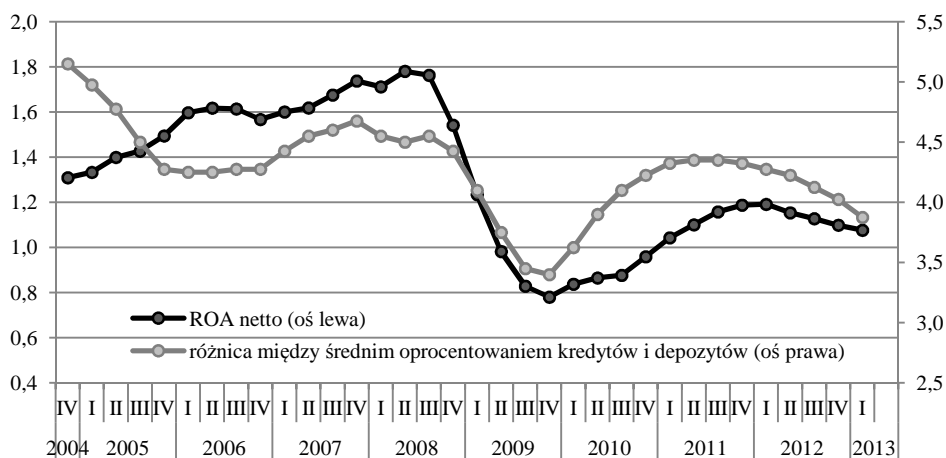
Rys. 2. Wskaźnik *ROA* sektora bankowego a udział należności zagrożonych w należnościach ogółem od pozostałych sektorów krajowych w okresie IV kwartał 1999 r. – I kwartał 2013 r.

Źródło: jak do rys. 1.

Ujemne statystycznie istotne zależności (przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$) zostały stwierdzone między wskaźnikami udziału należności zagrożonych w należnościach ogółem (zarówno od całego sektora niefinansowego, jak i tylko od pozostałych sektorów krajowych) oraz wskaźnikami *ROA* sektora bankowego. Oznacza to, że wzrost udziału kredytów niespłacanych terminowo w kredytach ogółem powoduje spadek rentowności aktywów sektora bankowego. Do powyższej ujemnej zależności prowadzi z pewnością konieczność tworzenia rezerw na należności zagrożone. Ich wzrost obniża wynik finansowy, zaś spadek pozwala osiągnąć lepszy wynik finansowy całemu sektorowi bankowemu.

3.3. Analiza zależności w okresie IV kwartał 2004 r. – I kwartał 2013 r.

Porównując dane dotyczące kształtowania się stóp procentowych oraz dynamiki zmian kredytów można stwierdzić, że wzrost oprocentowania kredytów prowadzi do osłabienia popytu na kredyt. Wyniki analizy wskazują również, że wyższe stopy procentowe dla udzielanych przez banki kredytów złotych prowadzą do niższej rentowności aktywów sektora bankowego, a zależności ujemne między tymi zmiennymi można uznać za statystycznie istotne przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$ ⁴ (tab. 2).

Rys. 3. Wskaźnik *ROA* sektora bankowego a różnica między średnim oprocentowaniem kredytów i depozytów złotych w okresie IV kwartał 2004 r. – I kwartał 2013 r.

Źródło: jak do rys. 1.

⁴ Dla $n = 34$ wartości krytyczne współczynników korelacji wynoszą: 0,436 przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$, 0,339 przy poziomie istotności $\alpha = 5\%$, 0,287 przy poziomie istotności $\alpha = 10\%$.

Poziom rentowności całego sektora bankowego zależy od relacji pomiędzy oprocentowaniem kredytów oraz depozytów. Zwiększenie się różnicy między przeciętnym oprocentowaniem kredytów i depozytów złotych prowadzi do wzrostu wskaźnika rentowności aktywów sektora bankowego (rys. 3). Dodatnia zależność między powyższymi zmiennymi jest również statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$. Warto zwrócić uwagę na występowanie silniejszej zależności zmiennej określającej różnicę między średnim oprocentowaniem kredytów i depozytów ze wskaźnikiem *ROA* sektora bankowego niż zmiennej reprezentującej przeciętne oprocentowanie kredytów złotych.

Tabela 2

Współczynniki korelacji Pearsona między wskaźnikiem *ROA* sektora bankowego oraz zmiennymi charakteryzującymi sytuację na rynku kredytów w okresie IV kwartał 2004 r. – I kwartał 2013 r.

Zmienne	<i>ROA</i> brutto	<i>ROA</i> netto
Średnie oprocentowanie kredytów złotych	-0,458***	-0,437***
Różnica między średnim oprocentowaniem kredytów i depozytów złotych	0,611***	0,669***
Kryteria udzielania kredytów:		
▪ krótkoterminowych dla dużych przedsiębiorstw	0,300*	0,293*
▪ długoterminowych dla dużych przedsiębiorstw	0,533***	0,534***
▪ krótkoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw	0,584***	0,638***
▪ długoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw	0,621***	0,655***
▪ mieszkaniowych dla gospodarstw domowych	0,316*	0,432**
▪ konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych	0,747***	0,782***

*** – zależność statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$

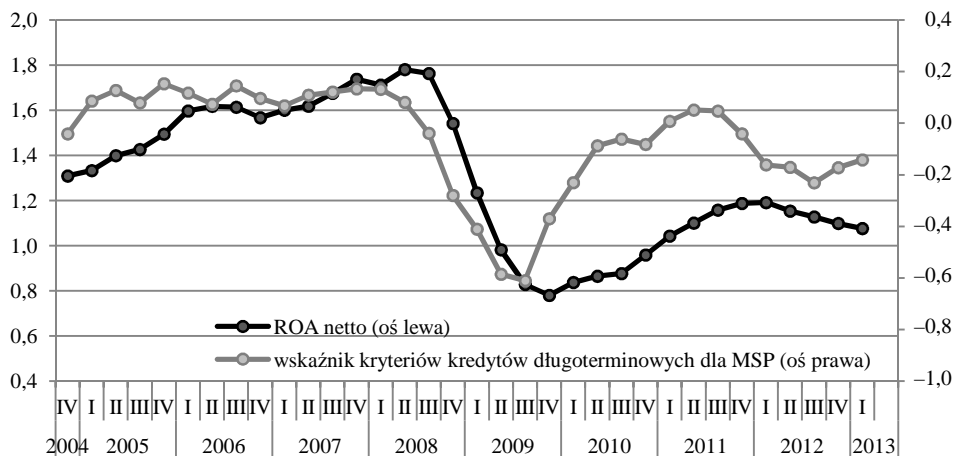
** – zależność statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 5\%$

* – zależność statystycznie istotna przy poziomie istotności $\alpha = 10\%$

Źródło: jak do tab. 1.

Wskaźniki kryteriów udzielania czterech spośród sześciu kategorii kredytów wyróżnionych w badaniu prowadzonym wśród przewodniczących komitetów kredytowych, wykazują z oboma wskaźnikami *ROA* sektora bankowego (netto i brutto) zależność dodatnią, statystycznie istotną przy poziomie istotności $\alpha = 1\%$. W przypadku pozostałych dwóch kategorii kredytów zależności są nieco słabsze, choć pozostają również statystycznie istotne, jednak przy poziomie istotności α wynoszącym 5% lub 10%. Oznacza to, z jednej strony, że złagodzenie kryteriów udzielania kredytów sprzyja wyższemu tempu wzrostu wartości kredytów i prowadzi do osiągnięcia wyższej rentowności. Z drugiej strony uzyskane wyniki analizy korelacji pośrednio wskazują na różnice w zakresie kształ-

towania polityki kredytowej w sektorze bankowym w odniesieniu do poszczególnych kategorii kredytów.

Rys. 4. Wskaźnik *ROA* sektora bankowego a wskaźnik kryteriów udzielania kredytów długoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw w okresie IV kwartał 2004 r. – I kwartał 2013 r.

Źródło: jak do rys. 1.

Rozpatrując kredyty oferowane podmiotom gospodarczym, można stwierdzić, że najsilniejszy związek ze wskaźnikami *ROA* sektora bankowego (zarówno netto jak i brutto) charakteryzuje kryteria udzielania kredytów długoterminowych dla małych i średnich przedsiębiorstw (rys. 4). Z kolei biorąc pod uwagę kredyty, których oferta skierowana jest do gospodarstw domowych, można zauważyć, iż silniejszy związek ze wskaźnikami rentowności aktywów wykazują kryteria udzielania kredytów konsumpcyjnych.

4. PODSUMOWANIE

Wśród wskaźników opisujących sytuację na rynku kredytowym można znaleźć zarówno zmienne, których wzrost towarzyszy zwiększaniu się rentowności aktywów sektora bankowego w Polsce, jak i takie, których wzrost związany jest ze zmniejszaniem się rentowności tego sektora. Przeprowadzone analizy potwierdziły, że w pierwszej grupie znajdują się indeksy łańcuchowe kredytów ogółem i kredytów złotych dla przedsiębiorstw, gospodarstw domowych oraz pozostałych sektorów krajowych. Do tej grupy zaliczają się również wskaźniki

kryteriów udzielania kredytów. Z kolei wśród zmiennych, których wzrost oznacza pogorszenie wskaźnika ROA sektora bankowego znajdują się: wskaźnik udziału należności zagrożonych w należnościach ogółem oraz średnie oprocentowanie kredytów złotych. Przy kształtowaniu stóp procentowych istotna jest różnica pomiędzy oprocentowaniem kredytów i depozytów złotych, gdyż jej wzrost sprzyja wyższemu wynikowi z tytułu odsetek, a w konsekwencji podnosi rentowność aktywów sektora bankowego.

BIBLIOGRAFIA

- Athanasoglou P., Delis M., Staikouras Ch., 2006, *Determinants of bank profitability in the South Eastern European Region*, <http://mpira.ub.uni-muenchen.de/10274>.
- Demirgüç-Kunt A., Huizinga H., 1999, *Determinants of Commercial Bank Interest Margins and Profitability: Some International Evidence*, „World Bank Economic Review”, vol. 13, no. 2.
- Indranarain R., 2009, *Bank-Specific, Industry-Specific and Macroeconomic Determinants of Profitability in Taiwanese Banking System: Under Panel Data Estimation*, „International Research Journal of Finance and Economics”, vol. 34.
- Iwanicz-Drozdowska M., 2012, *Zarządzenie finansowe bankiem*, PWE, Warszawa.
- Kochaniak K., 2010, *Efektywność finansowa banków giełdowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Kosmidou K., 2008, *The determinants of banks' profits in Greece during the period of EU financial integration*, „Managerial Finance”, vol. 34, no. 3.
- Kosmidou K., Tanna S., Pasiouras F., 2005, *Determinants of profitability of domestic UK commercial banks: Panel evidence from the period 1995–2002*, Money Macro and Finance (MMF) Research Group Conference, <http://repec.org/mmfc05/paper45.pdf>.
- Miller S., Noulas A., 1997, *Portfolio mix and large-bank profitability in the USA*, „Applied Economics”, vol. 29, no. 4.
- Molyneux P., Thornton J., 1992, *Determinants of European bank profitability: A note*, „Journal of Banking and Finance”, vol. 16.
- Skikiewicz R., 2012, *Cykliczne wahania w gospodarce i na rynku finansowym a rentowność sektora bankowego w Polsce*, [w:] D. Appenzeller, *Matematyka i informatyka na usługach ekonomii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań.
- Staikouras Ch., Wood G., 2004, *The Determinants of European Bank Profitability*, „International Business & Economics Research Journal”, vol. 3, no. 6.
- Włodarczyk B., 2012, *Polski rynek kredytów w okresie światowego kryzysu finansowego*, CeDeWu, Warszawa.
- Żukowska H., Żukowski M., 2013, *Refleksje nad rentownością sektora bankowego w Polsce*, „Zarządzanie i Finanse”, nr 2.

Robert Skikiewicz

ZMIANY SYTUACJI NA RYNKU KREDYTOWYM A RENTOWNOŚĆ SEKTORA BANKOWEGO W POLSCE

W artykule dokonano oceny zależności między sytuacją na rynku kredytowym oraz rentownością sektora bankowego. Zakres czasowy analiz obejmował lata 1999–2013. Stwierdzono występowanie statystycznie istotnych zależności między większością zmiennych dotyczących rynku kredytowego oraz wskaźnikiem *ROA* sektora bankowego. Wzrostowi wskaźnika rentowności aktywów towarzyszy wzrost indeksów dynamiki kredytów złotych oraz kredytów ogółem, a także wzrost wskaźników kryteriów udzielania kredytów. Pogorszenie rentowności związane jest ze wzrostem wskaźnika udziału należności zagrożonych w należnościach ogółem oraz zwiększeniem oprocentowania kredytów złotych.

CHANGES IN THE LOAN MARKET AND PROFITABILITY OF BANKING SECTOR IN POLAND

In the paper there was made an assessment of relationships between the situation in the loan market and profitability of banking sector. The analyses were conducted for the period 1999–2013. There were found statistically significant correlations between the majority of variables concerning the loan market and the *ROA* ratio for the banking sector. The increase in the return on assets ratio of the banking sector was accompanied by an increase of the rate of growth of PLN loans and loans in total, as well as an increase of ratio of lending criteria. The deterioration of profitability was associated with an increase of the share of non-performing loans and an increase in interest rates on PLN loans.